

Số: 500 /BTHCM

V/v cách phiên âm tên gọi Luật sư
Francis Henry Loseby

Hà Nội, ngày 25 tháng 11 năm 2011

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO BẾN TRE	
ĐẾN	Số: 2503
	Ngày: 9/11
huyện:	

Kính gửi: Đồng chí Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO	
ĐẾN	Số: 40688
	Ngày: 29/11
Chuyên:	

Kính thưa đồng chí Bộ trưởng,

Luật sư Lôdobi (Loseby) là người đã bào chữa và bảo vệ thành công cho Tổng Văn Sơ (tức Nguyễn Ái Quốc – Hồ Chí Minh) tại tòa án Hồng Công năm 1931. Ông có tên tiếng Anh đầy đủ là Francis Henry Loseby, cha của ông là cụ Áctuya Lôdobi (Arthur Loseby) và mẹ là cụ bà Đôrôti Lôdobi (Dorothea Loseby).

Hiện nay, chúng tôi được biết trong sách giáo khoa của Nhà xuất bản Giáo dục đã phiên âm sang tiếng Việt tên của vị Luật sư nói trên là Lôdobai. Theo chúng tôi, cách viết hay phiên âm đó là chưa chính xác. Cơ sở của nhận xét đó như sau:

1. Trong bản thảo bút tích tác phẩm *"Vừa đi đường vừa kể chuyện"* với bút danh T.Lan, Chủ tịch Hồ Chí Minh dùng từ nguyên gốc tiếng Anh là Loseby để gọi tên vị Luật sư, và trong bản in của Nxb Sự thật, Hà Nội, 1963, in là Lôdobi.

2. Đồng chí Trịnh Ngọc Thái - nguyên Phó Trưởng ban Đối ngoại Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam cho biết: *"Năm 1960, tôi là cán bộ Ban đối ngoại Trung ương được cử tháp tùng và phiên dịch cho ông Luật sư Loseby sang thăm Việt Nam theo lời mời của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Khi đón gia đình tại sân bay Gia Lâm, tôi chào: Kính chào ông Luật sư Lôdobai. Ông Loseby lập tức sửa ngay lại cho tôi là: Tên tôi đọc là Lôdobi chứ không phải Lôdobai".* Do đây là tên riêng của cá nhân, vì vậy cần phải tôn trọng theo cách gọi truyền thống của gia đình và dòng họ.

3. Tại Viện phim Việt Nam và Bảo tàng Hồ Chí Minh hiện đang lưu giữ cuốn phim tài liệu, thời sự về chuyến thăm Việt Nam của ông bà Loseby năm 1960. Phim được sản xuất và phát hành năm 1960, tên trên phim được phiên âm và ghi rõ theo tiếng Việt là Lôdobi.

4. Bà Nguyễn Thị Cúc, nguyên cán bộ Nhà xuất bản Ngoại văn, người tháp tùng và phiên dịch cho bà Loseby trong chuyến thăm Việt Nam năm 1960, cũng viết rõ trong tài liệu viết tay được bà trao lại cho Bảo tàng Hồ Chí Minh, trong đó tên ông bà Luật sư được viết theo tiếng Việt là Lôdobi. Tài liệu hiện đang lưu giữ tại kho Tư liệu Bảo tàng Hồ Chí Minh.

5. Năm 1994, Bảo tàng Hồ Chí Minh được đón bà Patricia (con gái duy nhất của ông bà Luật sư Loseby). Khi thăm tủ trưng bày bộ quần áo của ông bà Luật sư tặng Nguyễn Ái Quốc để cải trang năm 1933, lúc hướng dẫn viên giới thiệu : "Đây là bộ quần áo của gia đình Luật sư Lôdobai...", bà Patricia xúc động nói: "Xin lỗi chị và nhờ chị nói hộ với các bạn Việt Nam là: Cha tôi tên gọi là Lôdobi chứ không phải là Lôdobai";

6. Năm 2002, ông Pôntác (Paul Tagg), cháu ngoại của gia đình Luật sư Loseby sang thăm Việt Nam, đến Bảo tàng Hồ Chí Minh để trao lại một số kỷ vật theo lời di chúc của gia đình cũng một lần nữa khẳng định tên gọi của vị Luật sư phải được đọc là Lôdobi.

Kính thưa đồng chí Bộ trưởng,

Bảo tàng Hồ Chí Minh đã nhiều lần đính chính trên tạp chí, báo và các phương tiện thông tin đại chúng, song không có kết quả. Sở dĩ như vậy vì hầu hết mọi người Việt Nam đều đã học các chương trình giáo dục phổ thông và trong chương trình đó có trích giảng tác phẩm "Những mẫu chuyện về đời hoạt động của Hồ Chủ Tịch" của tác giả Trần Dân Tiên; Tác phẩm này đã xuất bản lần đầu từ kháng chiến chống thực dân Pháp và sau đó được tái bản nhiều lần. Trong tác phẩm này, Nhà xuất bản đã dùng từ Lôdobai để gọi tên vị Luật sư này.

Thật ra, cách phiên âm như vậy không sai trong việc phiên dịch thông thường từ tiếng Anh sang tiếng Việt. Song trong trường hợp này, do chính Bác Hồ đã viết rõ năm 1961 là Lôdoby và gia đình Luật sư đã đề nghị với chúng tôi nhiều lần rằng đây là đặc điểm riêng của gia đình. Vì vậy, bằng công văn này, Bảo tàng Hồ Chí Minh kính đề nghị đồng chí Bộ trưởng chỉ đạo Nhà xuất bản Giáo dục đính chính trong sách giáo khoa, gọi đúng tên của Luật sư là Francis Henry Loseby (Phorăngxít Henri Lôdobi). Chúng tôi cho rằng chỉ có sửa từ sách giáo khoa thì sự đính chính mới thực sự có hiệu quả.

Kính mong đồng chí Bộ trưởng xem xét và cho đính chính.

Xin trân trọng cảm ơn!

Nơi nhận:

- Như trên
- Thứ trưởng Nguyễn Vinh Hiền
- Nhà xuất bản Giáo dục
- Lưu VT, TLTV

Chu Đức Tính

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

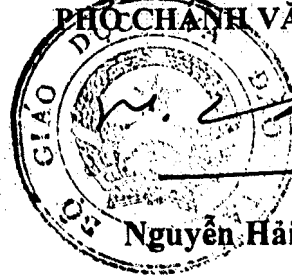
Số: 104./SY

SAO Y BẢN CHÍNH

Hà Nội, ngày 30 tháng 11 năm 2011

TL. BỘ TRƯỞNG

**KT. CHÁNH VĂN PHÒNG
PHÓ CHÁNH VĂN PHÒNG**

Nguyễn Hải Long

Nơi nhận:

- Bộ trưởng;
- Các Thứ trưởng;
- Nhà Xuất bản Giáo dục Việt Nam;
- Các đơn vị thuộc Bộ;
- Các đơn vị trực thuộc Bộ;
- Các Sở Giáo dục và Đào tạo;
- Lưu VT, VP.